

Delavnica: Načrt upravljanja voda

Delovni list B: Problemi

Primer iz julija 2010, ko je v Pernškem jezeru pri Mariboru zaradi nejasnih pristojnosti razpadalo 12 ton poginulih rib je svež in ilustrativen primer. Dva tedna se je sedem državnih institucij ukvarjalo s primerom. A se Zavod za ribištvo, Agencija RS za okolje ter inšpektorati za ribištvo, za okolje in prostor, za veterino in za zdravje niso prepoznali kot pristojni za ukrepanje. To naj bi bila ribiška inšpekcija, vendar je bil inšpektor na dopustu.

Navedeni primer pokaže, da moramo v praksi izboljšati strokovne in upravno administrativne probleme, nejasnosti, nedorečene pristojnosti,...

Krajevna in datumska razporeditev delavnic:

- 7. september MURA – občina Dobrovnik, Kulturni dom Dobrovnik
- 9. september SAVINJA – občina Polzela, Kulturni dom Polzela
- 14. september SOČA – občina Kanal ob Soči, Gostišče Križnič
- 16. september JADRANSKE REKE – Srednja gostinska šola Izola
- 21. september DRAVA - občina Ruše, Prostovoljno gasilsko društvo Ruše
- 28. september ZGORNJA SAVA – občina Bled, TNP
- **29. september SREDNJA SAVA – občina Trbovlje, Delavski dom Trbovlje**
- 30. september SPODNJA SAVA – občina Sevnica, Kulturna dvorana Sevnica

Naloga:

1. Obkrožite **današnji datum in lokacijo** iz gornjega razporeda.
2. Na podlagi točkovanega izbora **Problemi** izberite tistega, kjer lahko s svojim znanjem in izkušnjami podate najboljše rešitve za njihovo odpravo
3. V skupini 3 – 5 ljudi razdelajte rešitev po navodilih v formularju.
4. V primeru, da vam zmanjka prostora, pišite na hrbtno stran in to označite s puščico na desnem robu formularja.
5. Ko zaključite prilepite izpolnjen formular na steno.
6. Med predstavitvijo ostalih rešitev si vsaka skupina beleži kvaliteto predstavljenih rešitev. Po predstavitvi vseh rešitev izbere najboljših 5 in jih točkuje 5,4,3,2,1 z odgovorom na vprašanje: **»Katera rešitev Problemov bo v porečje prinesla največ koristi pri upravljanju z vodami«** Točkuje predstavnik skupine na velikem plakatu, na katerem so pred predstavitvijo že izpisani vsi najvišje točkovani **Problemi**.

Čas:

- Za pisanje (pišite čitljivo) vsake rešitve v formular je na voljo 20 min.
- Izberite govorca, ki bo v 3 minutah predstavil bistvo vaše rešitve ostalim udeležencem.
- 2 min za dodatne ustne predloge vseh udeležencev, govorec jih piše (z drugo barvo) neposredno v formular (na zidu).
- V primeru, da imate obsežnejše predloge na razdelavo ostalih skupin, jih napišite na post it in prilepite na formular te skupine.

Prepis originalnih post it lističev, na podlagi katerih je skupina izbrala in uokvirila problem, katerega je potem razdelala:

- Prekomerna uporaba fitofarmacevtskih sredstev v kmetijstvu

Dodatni predlogi ostalih udeležencev: 0

Identifikacija: Problem, ki ga obdelujete **prepišite** iz *Izbor problemov*:
Kmetijstvo - prekomerna uporaba fitofarmacevtskih sredstev

Napišite **imena, priimke in organizacije** iz katerih prihajajo člani skupine

- Boštjan Breznikar, Izpostava URSZR Trbovlje
- Tatjana Suhadolc, Občina Lukovica
- Tanja Mohorko, Inštitut za vode
- Andreja Slapnik, IRSOP

Koristniki: Komu je **rešitev problema** namenjena (v alinejah čim bolj natančno opišite koristnike – ciljne skupine)

- Prostorskim načrtovalcem
- Uporabnikom fitofarmacevtskih sredstev
- Javnosti

Rešitev **Problema** bo odpravila težave za: posamezno stavbo, naselje, del občine, celotno občino, več občin, regijo, državo, vodo.

Obkrožite **eno izmed 8 navedenih lokacij** in čim bolj **natančno opišite** lokacijo (ime naselij, ledinsko ime, vodotok,...

K.o. Prevoje, Lukovica, Sp. Koseze

Kaj **rešuje odprava tega problema** (opišite natančno v alinejah)

- Dosledno upoštevanje določil predpisov, ki urejajo uporabo fitofarmacevtskih sredstev z vzporednim ozaveščanjem o škodljivih vplivih FFS na okolje in na zdravje ljudi

Katere organizacije ali posamezniki iz občine, regije ali države bi lahko **vodili odpravo problema, ki ga obdelujete** (alineje)

- Proizvajalci FFS
- Občina /kmetijstvo, okolje in prostor)
- Ekološka združenja
- Civilne iniciative
- Inšpekcijske službe

Katere organizacije ali posameznik iz občine, regije ali države bi lahko **sodelovali pri odpravi problema** (alineje)

- Proizvajalci FFS
- Občina /kmetijstvo, okolje in prostor)
- Ekološka združenja
- Civilne iniciative
- Inšpekcijske službe

Kako bo moč **preveriti uspešnost** odprave problema in **kdo** bo to naredil?

- Monitoring (pooblaščen organizacije ARSO)
- Kmetijsko ministrstvo

Opišite stanje leta 2015, ki **se je spremenilo s pomočjo odprave problema, ki ga obdelujete?**

- Zmanjšana uporaba FFS
- Znižanje koncentracij FFS v okolju (voda, tla)
- Višja kvaliteta pitne vode

Kje bi lahko iskali **finančne vire za odpravo problema, ki ga obdelujete**

- Evropski skladi za sredstva za izvajanje boljše kmet. prakse
- Lokalne skupnosti za ozaveščanje ljudi

Ocenite potrebni **čas** (začetek, trajanje, zaključek) za rešitev Problema, ki ga obdelujete

- 5 – 10 let

Prepis originalnih post it lističev, na podlagi katerih je skupina izbrala in uokvirila problem, katerega je potem razdelala:

- Podeljevanje hidroenergetske koncesije
- Črpanje gramoza iz struge Save – zniževanje struge Save. Kanalska oblika korita Save
- Novogradnja na poplavnem območju

Dodatni predlogi ostalih udeležencev: 3

- Problemi podeljenih koncesij brez utemeljitev v prostorskih aktih. Podeljenih na podlagi odločb iz leta 1963
- Pri podeljevanju koncesij se ne upošteva zakonodaja naprej bi morala biti umeščena v prostor, potem koncesijska raba vode,...
- Problem koncesij (vseh, ne le elektro) je šibko sodelovanje javnosti (ali zelo skrito delovanje) pred podelitvijo. Prav tako ni kontrole javnosti o delovanju koncesije

Identifikacija: Problem, ki ga obdelujete **prepišite** iz Izbor problemov:

Podeljevanje energetske koncesije

Napišite imena, priimke in organizacije iz katerih prihajajo člani skupine

- Cveto Kosec, MG-DE
- Anton Kokot, RD Litija
- Natalija Likar Koselj, SEL d.o.o.
- Blaž Pišek, SEL d.o.o.

Koristniki: Komu je rešitev problema namenjena (v alinejah čim bolj natančno opišite koristnike – ciljne skupine)

- Energetskemu podjetju

Rešitev Problema bo odpravila težave za: posamezno stavbo, naselje, del občine, celotno občino, več občin, regijo, državo, vodo.

Obkrožite eno izmed 8 navedenih lokacij in čim bolj natančno opišite lokacijo (ime naselij, ledinsko ime, vodotok,...

Kaj rešuje odprava tega problema (opišite natančno v alinejah)

- Rešuje vse obveznosti in dolžnosti koncesionarja

Katere organizacije ali posamezniki iz občine, regije ali države bi lahko vodili odpravo problema, ki ga obdelujete (alineje)

- MOP

Katere organizacije ali posameznik iz občine, regije ali države bi lahko sodelovali pri odpravi problema (alineje)

- IZVRS
- ARSO

Kako bo moč preveriti uspešnost odprave problema in kdo bo to naredil? | Regijska komisija (ustanoviti)

- Čimprejšnja podelitev koncesije

Opišite stanje leta 2015, ki se je spremenilo s pomočjo odprave problema, ki ga obdelujete?

- Do 2015 ne bo možna umestitev HE v prostor

Kje bi lahko iskali finančne vire za odpravo problema, ki ga obdelujete

- Finančni viri niso kritični za ta problem, ampak organizacija dela

Ocenite potrebni čas (začetek, trajanje, zaključek) za rešitev Problema, ki ga obdelujete

- 1 mesec

Prepis originalnih post it lističev, na podlagi katerih je skupina izbrala in uokvirila problem, katerega je potem razdelala:

- Hidroenergetika kot nova razvojna možnost Zasavja
- Kje natančno naj bi bila zgrajena Hidroelekt. v Trbovljah? Njen vpliv na sedanje vrtine pitne vode ob Savi?
- Sodelovanje lokalnih skupnosti pri izgradnji oz. načrtovanju verige srednje savskih elektrarn
- Nove hidro elektrarne in poplavne varnost
- TET (upravljaavec hidroelektrarn?) in Hidroenergetika

Dodatni predlogi ostalih udeležencev: 4

- Več informacij, vključevanja v načrtovanje HE v območju srednje Save
- Minimalni pretok vode v Savi v kolikor pride do izgradnje tunnelske vrste centrale
- Kje natančno bo locirana HE Trbovlje? Ali bo imela vpliv na vrtine pitne vode ob Savi? Če bo predor skozi Kumljansko, bo nivo Save izredno nizek in očiščene vode iz CČN Trbovlje ne bodo dosegale ustreznih parametrov za iztok in bo potrebna sprem. tehnologije CČN
- Naravni spomenik – brzice na Savi pri Prusniku so vključene v KP Kum in Naturo 2000 – kako se to sklada z novo HE v Trbovljah?

Identifikacija: Problem, ki ga obdelujete **prepišite** iz Izbor problemov:

Hidroenergetika kot nova razvojna možnost Zasavja (problem/priložnost)

Napišite imena, priimke in organizacije iz katerih prihajajo člani skupine

- Ervin Renko, TET
- Goran Mandžuka, HSE Invest
- Rozalija Cvejič, BF UL
- Irena Rejec Brancelj, MOP

Koristniki: Komu je rešitev problema namenjena (v alinejah čim bolj natančno opišite koristnike – ciljne skupine)

- Lokalni prebivalci (skozi nova delovna mesta)
- Državi (zagotavljanje doseganja OVE, samopreskrba)
- Uporabniki el. energije
- HE Tacen, Gameljne, Šentjakob, zalog, Jevnica, Kresnice, Ponoviče, Renke, Trbovlje, Suhadol

Rešitev Problema bo odpravila težave za: posamezno stavbo, naselje, del občine, celotno občino, več občin, regijo, državo, vodo. Obkrožite eno izmed 8 navedenih lokacij in čim bolj natančno opišite lokacijo (ime naselij, ledinsko ime, vodotok,...

Občine Zagorje, Hrastnik, Zidani Most, Trbovlje, Litija, Šmartno pri Litiji, Dol pri Ljubljani

Kaj rešuje odprava tega problema (opišite natančno v alinejah)

- Zagotavljanje doseganja ciljev OVE (obnovljivih virov energije)
- Samopreskrba z energijo; obnove javne (državne, lokalne) infrastrukture (kanalizacije, ČN)
- Delovna mesta (posredna in neposredna)
- Izboljšanje poplavne varnosti
- Rekreativna raba vode: turizem

Katere organizacije ali posamezniki iz občine, regije ali države bi lahko **vodili** odpravo problema, ki ga obdelujete (alineje)

- Koncesionar (HSE)
- Konkurent (MOP, MG)
- TET (ne omejuješ vodne pravice)

Katere organizacije ali posameznik iz občine, regije ali države bi lahko **sodelovali** pri odpravi problema (alineje)

- Občine
- HSE, TET
- Podjetja, storitvena podjetja (gradbena) & obrtniki

Kako bo moč **preveriti uspešnost** odprave problema in **kdo** bo to naredil?

- Skozi javne obravnave (število udeležencev)
- Dvig gospodarskega razvoja regij (Regionalni center za razvoj)
- Izboljšanje kemijskega stanja odseka reke Save
- Izboljšanje poplaven varnosti

Opišite stanje leta 2015, ki se je **spremenilo s pomočjo** odprave problema, ki ga obdelujete?

- Ne bo učinkov v smislu povečanj števila HE
- Pripravljena dokumentacija (strokovne podlage)

Kje bi lahko iskali **finančne vire** za odpravo problema, ki ga obdelujete

- Koncesionar (HSE)
- MOP (vodna infrastruktura, državna infrastruktura)
- Občina

Ocenite potrebni **čas** (začetek, trajanje, zaključek) za rešitev Problema, ki ga obdelujete

- do 2015 bo dokumentacija; 2030 kompletna veriga (3 HE)

Prepis originalnih post it lističev, na podlagi katerih je skupina izbrala in uokvirila problem, katerega je potem razdelala:

- Preozko gledanje oz. načrtovanje ukrepov na vodotokih
- Poplavna varnost in prostorsko planiranje
- Regulacije vodotokov - neprimerne
- Dostopi do reke Save za potrebe reševalnih služb
- Pravilna raba vodnih in priobalnih zemljišč
- Načrti poselitve – neprimerni
- Nestrokovno reguliranje vodotokov (poseljevanje poplavnih območij, prekritja vodotokov)

Dodatni predlogi ostalih udeležencev: 1

- Problem poplav – nepremišljeno ravnanje in skladiščenje lesa ob vodotokih ter nevzdrževani vodotoki

Identifikacija: Problem, ki ga obdelujete **prepišite** iz *Izbor problemov*:

Poselitev, posledica katere je parcialna regulacija v ozkih zasavskih dolinah

Napišite imena, priimke in organizacije iz katerih prihajajo člani skupine

- Nives Koprivšek, Občina Trbovlje
- Vesna Juran, ZRSVN
- Katarina Pogačnik, ERM
- Marija Sajovic, Občina Hrastnik

Koristniki: Komu je rešitev problema namenjena (v alinejah čim bolj natančno opišite koristnike – ciljne skupine)

- Lokalnemu prebivalstvu in vsem organizacijam znotraj lokalne skupnosti

Rešitev Problema bo odpravila težave za: posamezno stavbo, naselje, del občine, celotno občino, več občin, regijo, državo, vodo. Obkrožite eno izmed 8 navedenih lokacij in čim bolj natančno opišite lokacijo (ime naselij, ledinsko ime, vodotok, ...)

Npr.: Trbovlje, Hrastnik, Zagorje

Kaj rešuje odprava tega problema (opišite natančno v alinejah)

- Odpravlja morebitno premoženjsko in življenjsko ogroženost v primeru poplav
- Ugodno vpliva na območja varstva narave, ki sovpadajo s pop. območjem

Načini reševanja problema:

- Prehod prostorskega načrtovanja na višji nivo
- Načrtovanje na nivoju povodij

Katere organizacije ali posamezniki iz občine, regije ali države bi lahko vodili odpravo problema, ki ga obdelujete (alineje)

- Regije in država
- Vzpostavitev na regionalni ravni

Katere organizacije ali posamezniki iz občine, regije ali države bi lahko sodelovali pri odpravi problema (alineje)

- Upoštevanje stroke
- inšpekcije

Kako bo moč preveriti uspešnost odprave problema in kdo bo to naredil?

- Brez škode v primeru poplav

Opišite stanje leta 2015, ki se je spremenilo s pomočjo odprave problema, ki ga obdelujete?

- Premalo časa

Kje bi lahko iskali finančne vire za odpravo problema, ki ga obdelujete

- EU
- Država

Ocenite potrebni čas (začetek, trajanje, zaključek) za rešitev Problema, ki ga obdelujete

- 20 let

Prepis originalnih post it lističev, na podlagi katerih je skupina izbrala in uokvirila problem, katerega je potem razdelala:

- Plazovitost
- Vzdrževanje – čiščenje strug vodotokov
- Neprimerno in pomanjkljivo vzdrževanje hudourniških pritokov – pomanjkanje namenskih sredstev

Dodatni predlogi ostalih udeležencev: 0

Identifikacija: Problem, ki ga obdelujete **prepišite** iz *Izbor problemov*:

Vzdrževanje – čiščenje strug vodotokov

Napišite imena, priimke in organizacije iz katerih prihajajo člani skupine

- Janko Černivec, PUH
- Andreja B. Kalpič, Občina Trbovlje
- Polona Schmit, Občina Trbovlje
- Urška K. Grošelj, Izpostava URSZR Trbovlje

Koristniki: Komu je **rešitev problema** namenjena (v alinejah čim bolj natančno opišite koristnike – ciljne skupine)

- Podjetja + prebivalci ob strugi
- Koncesionar
- MOP ARSO
- Komunalna podjetja

Rešitev **Problema** bo odpravila težave za: posamezno stavbo, naselje, del občine, celotno občino, več občin, regijo, državo, vodo. Obkrožite eno izmed 8 navedenih lokacij in čim bolj natančno opišite lokacijo (ime naselij, ledinsko ime, vodotok,...

Od naselja Gabrsko do centra, Trboveljščica

Kaj **rešuje odprava tega problema** (opišite natančno v alinejah)

- Nevarnost poplavljanja (objekti in infrastruktura)
- Boj varno življenje krajanov

Katere organizacije ali posamezniki iz občine, regije ali države bi lahko **vodili odpravo problema, ki ga obdelujete** (alineje)

- MOP ARSO
- Koncesionar z rednim vzdrževanjem
- Občina Odd. za gosp. javne službe

Katere organizacije ali posameznik iz občine, regije ali države bi lahko **sodelovali pri odpravi problema** (alineje)

- MOP ARSO
- Koncesionar z rednim vzdrževanjem
- Občina Odd. za gosp. javne službe
- Občani, ki živijo ob vodotoku (opazovanje problema)

Kako bo moč **preveriti uspešnost** odprave problema in **kdo** bo to naredil?

- Pri prvih naslednjih poplavih (pokazatelj uspešnosti)
- Nadzorna služba MOP ARSO

Opišite stanje leta 2015, ki se je **spremenilo s pomočjo odprave problema, ki ga obdelujete?**

- Dobra pretočnost strug
- Zmanjšana ogroženost poplav

Kje bi lahko iskali **finančne vire za odpravo problema, ki ga obdelujete**

- Državni proračun, občina Trbovlje, priobrežni lastnik
- Predlagamo več finančnih sredstev za področje vzdrževanja voda

Ocenite potrebni **čas** (začetek, trajanje, zaključek) za rešitev Problema, ki ga obdelujete

- Trajno, kontinuirano

Prepis originalnih post it lističev, na podlagi katerih je skupina izbrala in uokvirila problem, katerega je potem razdelala:

- Odvajanje meteornih vod v vaških naseljih in na območjih razpršene gradnje
- Odvajanje komunalne odpadne vode v vaških naseljih in na območjih razpršene gradnje
- Odvajanje komunalnih odpadnih voda iz gospodinjstev – mesto, primestje oz. podeželje
- Varovanje virov pitne vode
- Nezavarovana območja potencialnih vodnih virov (kakovostna pitna voda v podzemlju) velik delež pretočnih greznic, divja odlagališča

Dodatni predlogi ostalih udeležencev: 2

- Ukrep podpira ukrepe na področju oživljanja lokalnih virov pitne vode
- Financirajo tudi lastnik + uporabniki

Identifikacija: Problem, ki ga obdelujete **prepišite** iz *Izbor problemov*:
Odvajanje in čiščenje komunalne odpadne vode v vaških naseljih

Napišite imena, priimke in organizacije iz katerih prihajajo člani skupine

- Vlasta Medvešek Crnkovič, Komunala Trbovlje d.o.o
- Boštjan Savšek, MOP
- Stojan Majdič, Občina Lukovica
- Janez Vovk, IRSOP – OE Velenje

Koristniki: Komu je rešitev problema namenjena (v alinejah čim bolj natančno opišite koristnike – ciljne skupine)

- Lokalna skupnost
- Prebivalcem v razpršenih naseljih
- Najemniku komunalne infrastrukture – gosp. javne službe

Rešitev Problema bo odpravila težave za: posamezno stavbo, naselje, del občine, celotno občino, več občin, regijo, državo, vodo.
Obkrožite eno izmed 8 navedenih lokacij in čim bolj natančno opišite lokacijo (ime naselij, ledinsko ime, vodotok,...)

Kaj rešuje odprava tega problema (opišite natančno v alinejah)

- Zmanjšanje ogroženosti vodnih virov (onesnaženja)
- Zmanjšanje možnosti plazovitost območja
- Zmanjšanje konfliktov med sosedi glede odvajanja odp. vode

Katere organizacije ali posamezniki iz občine, regije ali države bi lahko **vodili** odpravo problema, ki ga obdelujete (alineje)

- Oddelek za gospodarske javne službe
- MOP
- Komunalno podjetje

Katere organizacije ali posameznik iz občine, regije ali države bi lahko **sodelovali** pri odpravi problema (alineje)

- Komunalno podjetje
- Regionalni center za razvoj Zasavja
- Gradbena podjetja

Kako bo moč **preveriti uspešnost** odprave problema in **kdo** bo to naredil?

- Analize pitne vode
- (merjenje), spremljanje izpustov očiščene vode v okolje – komunalno podjetje

Opišite stanje leta 2015, ki se je **spremenilo s pomočjo odprave problema**, ki ga obdelujete?

- Bolj čista pitna voda
- Bolj čisto okolje, boljše stanje voda
- Manj plazov

Kje bi lahko iskali **finančne vire** za odpravo problema, ki ga obdelujete

- Evropski kohezijski sklad za razvoj podeželja – EKRP
- Evropski sklad za regionalni razvoj – ESRR
- Kohezijski sklad
- Občinski proračun

Ocenite potrebni **čas** (začetek, trajanje, zaključek) za rešitev Problema, ki ga obdelujete

- Po zakonodaji do 2017

Vprašanja iz »Parkirišča«, nanje sta odgovarjala Irena Rejec Brancelj in Uroš Nučič, MOP:

1. Kakšna je usklajenost ZON in NUV2
2. Kakšno je mnenje pripravjalca NUV glede nadaljnje energetske izrabe v termo energetskih objektih ob upoštevanju VSEH obremenilnih ukrepov
3. Kako je upoštevana pri pripravi NUVa podeljena koncesija za izgradnjo HE na srednji Savi ter prav tako NEP. Na HSE smo mnenja, da se Uredba o koncesiji za rabo vode za proizvodnjo električne energije na

vodnem telesu reke Save od Ježice do Suhadola (UL RS 121/04) ter nastajajoči NEP morajo upoštevati, tako da bodo NEP, NUV in podeljena koncesija usklajeni.

4. Kako je usklajeno Načrt upravljanja z vodami in Nacionalni energetska program? PS: Oba sta trenutno v izdelavi!
5. Zanima me, ali so informacije o tem, da bo v prihodnje na področju vzdrževanja vodotokov in melioracijskih jarkov potrebno pridobiti mnenje Zavoda za varstvo narave tudi na vodotokih in melioracijskih jarkih izven naravovarstvenih območij. Prosila bi za pisni odgovor na Email, če trenutno ni mogoče odgovoriti.
rozalija.cvejic@bf.uni-lj.si
6. Zakaj se dovoljujejo dozidave ali novogradnje v poplavno ogroženih predelih vodotokov?
7. Prevoz nevarnih snovi po železnici po ozki dolini Save onemogoča reševalne intervencije
8. Zakaj ni dostopov do reke Save za potrebe reševalnih služb
9. Vpliv podeljenih vodnih dovoljenj in koncesij za odvzem vode ter odvajanja komunalnih odpadnih voda na vodni režim na ravni vodnih teles. Predlagana so območja, kjer naj se raba vode omeji.
10. Zakaj se pitna voda klorira?